

Wymagania edukacyjne i zasady oceniania na języku polskim w klasie 5

1. Wyposażenie ucznia:

- zeszyt przedmiotowy, podręcznik, zeszyt ćwiczeń i inne; teczka kartonowa i kartki A-4 w linie do prac klasowych i dłuższych wypracowań domowych, brudnopis; przybory szkolne: klej, nożyczki, linijka, kolorowe kredki, długopis, ołówek i in.

2. Ocenianie:

- obowiązuje skala ocen od 1 do 6 stosujemy plusy (+) i minusy (-): w klasie V pięć plusów to ocena bdb., pięć minusów to ocena ndst.; plusy i minusy nie sumują się
- oceniana jest aktywność, umiejętności i wiedza (językowa, kulturowa i literacka, ortograficzna), pisemne i ustne wypowiedzi, praca zespołowa i indywidualna i in. działania.

3. Zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń (zeszyt lektur i inne):

- uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt starannie i systematycznie, i przynosić go na każdą lekcję - zgodnie z ustaleniami.

4. Sprawdziany (testy, klasówki i inne):

- poprzedzone są zawsze lekcjami powtórzeniowymi (nie dotyczy spr. diagnostycznych)
- zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem (powyższe zasady nie dotyczą spr. ze znajomości lektur)
- obowiązuje procentowa skala ocen:
 - a) gdy nie ma wydzielonego zadania dodatkowego:
 - 100% - celujący
 - 99%-91% - bardzo dobry
 - 90%- 75% - dobry
 - 74%- 60% - dostateczny
 - 59%- 50% - dopuszczający
 - 49%- 0% - niedostateczny
 - b) gdy jest wydzielone zadanie dodatkowe, ocenę celującą otrzymuje uczeń, który wykona sprawdzian w 100% oraz zadanie dodatkowe

- uczeń, który jest nieobecny w dniu sprawdzianu (każdego), pisze go niezwłocznie po powrocie do szkoły (czas i miejsce zaliczenia ustala nauczyciel); jeżeli nieobecność trwa dłużej niż tydzień, uczeń ma dwa tygodnie na uzupełnienie wiadomości i napisanie sprawdzianu.

5. Ocenie podlegają:

- prace klasowe, sprawdziany, testy (są ważniejsze niż pozostałe)
- kartkówki
- recytacja, czytanie, wypowiedź ustna na lekcji
- aktywny udział w zajęciach
- krótkie ćwic. praktyczne na lekcji i zadania domowe, notatki i in.
- dłuższe prace domowe
- sukces w konkursie i olimpiadzie

6. Prace domowe:

- uczeń ma obowiązek odrabiać prace domowe ustne i pisemne,
- za brak dłuższej (długoterminowej) pracy domowej (kilka ćwiczeń, plakat, notatki, wypracowanie itp.) uczeń otrzymuje ocenę ndst; odrobienie pracy w połowie traktowane jest jak jej brak,
- za brak przygotowania do lekcji i/lub brak krótszej pracy domowej (dokończenie ćwiczenia, notatki, innego zadania, przyniesienie podręcznika lub lektury itp.) uczeń otrzymuje „np” – po wcześniejszym zgłoszeniu – lub minus (patrz pkt. 7 i 10),
- uczeń, który nie odrobi pracy domowej w terminie, ma obowiązek zgłosić ten fakt nauczycielowi i odrobić ją na następną lekcję lub w innym umówionym terminie (oddać nauczycielowi do sprawdzenia),
- wypracowania domowe zadawane są z kilkudniowym wyprzedzeniem, w związku z tym nie można usprawiedliwić ich braku np. nieobecnością w szkole;
- kryteria oceny wypracowań:
 - a) zrozumienie tematu i jego realizacja (zgodność z tematem, dobór materiału, wyczerpanie tematu, oryginalność ujęcia, trafna i wnikliwa argumentacja, itp.) – praca niezgodna z tematem oceniana jest niedostatecznie,
 - b) kompozycja (rozplanowanie treści, logiczne uporządkowanie i spójność wypowiedzi, zachowanie proporcji między częściami pracy, zgodność z wyróżnikami wybranej formy wypowiedzi) zaznaczona odpowiednią segmentacją tekstu,
 - c) poziom i poprawność językowa i stylistyczna (styl wypowiedzi, zasób słownictwa, frazeologia, fleksja, składnia, ortografia, interpunkcja),
 - d) szata graficzna pracy (nagłówek, temat i/lub tytuł pracy, marginesy, akapity, staranne pismo, podpisanie pracy, data).

7. Aktywność i praca na lekcji:

- za aktywność w czasie lekcji uczeń jest nagradzany (+) lub oceną – zależy to od stopnia jego aktywności
- uczeń, który nie pracuje w czasie lekcji, nie angażuje się w pracę z tekstem, dyskusję, ćwiczenia itp., ma braki w notatkach otrzymuje minus (-) lub ocenę ndst. – po przekroczeniu dop. ilości (-).

8. Lektura:

- uczeń ma na przeczytanie wcześniej zapowiedzianej lektury od 2 tyg. do 1 miesiąca
- uczeń, który nie przeczyta lektury w terminie, otrzymuje ocenę ndst. i nie zwalnia go to z obowiązku poznania tekstu – musi w ustalonym terminie nadrobić braki (sposób sprawdzenia ustala nauczyciel).

9. Projekt literacko-historyczny:

Praca z projektem podlega takiej samej ocenie jak inna aktywność szkolna. Uczeń ma prawo przystąpić do poprawy oceny niedostatecznej lub dopuszczającej ze sprawdzianu w terminie dwóch tygodni od uzyskania oceny.

10. Nieprzygotowania:

- uczeń ma prawo do dwóch nieprzygotowań w semestrze, zgłasza je zaraz na początku lekcji
- po przekroczeniu dopuszczalnej ilości „np.” za kolejne nieprzygotowanie do zajęć uczeń otrzymuje oc. ndst.
- nieprzygotowania, których uczeń nie wykorzysta w I semestrze, nie przechodzą na II semestr.

11. Poprawa ocen częściowych:

- uczeń może poprawić każdą ocenę ze sprawdzianu, klasówki, dyktanda, wypowiedzi ustnej czy pisemnej (klasowej) tylko jeden raz w terminie 2 tygodni.
- uczeń ma obowiązek poprawić każdą ocenę ndst. ze sprawdzianu, klasówki, dyktanda, wypracowania klasowego, wiersza, kartkówki, lektury w terminie 2 tygodni od jej otrzymania (wpisania do dziennika),
- uczeń ma obowiązek poprawić ocenę ndst. z wypracowania domowego w ciągu tygodnia; oceny wyższe otrzymane za wypracowania domowe nie podlegają poprawie.
- nie można w drodze poprawy otrzymać oceny celującej.

12. Ocena semestralna i końcowa:

- na ocenę semestralną (końcową) uczeń pracuje cały semestr (cały rok), wobec czego nie ma innej możliwości poprawiania oceny na wyższą przy końcu semestru (końcu roku) niż ta określona w Szkolnym Regulaminie Oceniania.

Obszary aktywności podlegające ocenie:

1. **Wiedza i umiejętności:** wiedza literacka, gramatyczna, ortograficzna, umiejętność pracy z tekstem literackim, umiejętności stylistyczne i krasomówcze.
2. **Postawa:** aktywność, kreatywność, zaangażowanie, wkład pracy, samodzielność, współpraca w grupie, systematyczność, dociekliwość.
3. **Pisanie:** różne formy wypowiedzi – opowiadanie, notatka, opis, list itp., poprawność składniowa, fleksyjna, leksykalna, stylistyczna, ortograficzna, interpunkcyjna.
4. **Mówienie:** komunikatywność wypowiedzi, poprawność gramatyczna i stylistyczna, płynność, trafność w doborze treści, kultura języka, recytacja, opowiadanie twórcze i odtwórcze.
5. **Słuchanie:** rozumienie tekstu literackiego, zapamiętywanie, odpowiadanie na pytania, stawianie pytań.
6. **Czytanie:** czytanie ze zrozumieniem, praca z tekstem: wychwycenie głównej myśli, czytanie selektywne, wyszukiwanie informacji, rozumowanie.

Narzędzia oceniania:

1. **Sprawdziany:** gramatyczne, literackie, ortograficzne, diagnostyczne (np. ze znajomości treści lektury) i in.
2. **Wypracowania klasowe** i domowe.
3. **Kartkówki:** z dwóch ostatnich tematów (mogą być niezapowiedziane, na początku lub na końcu lekcji).
4. **Inne prace pisemne:** zadawane do domu i redagowane w czasie zajęć.
5. **Wypowiedzi ustne:** spontaniczne i przygotowane.
6. **Obserwacja aktywności.**
7. **Prace domowe:** ustne i pisemne.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

Ocena					
NIEDOSTATECZNA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA	CELUJĄCA
Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
<p>- nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności;</p> <p>- nie opanował podstawowych wiadomości z fleksji, składni, słownictwa, ortografii, w zakresie redagowania poznanych form wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego, przewidzianych podstawą w klasie piątej,</p> <p>- nie opanował techniki głośnego</p>	<p>- samodzielne lub z pomocą nauczyciela wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności;</p> <p>- opanował technikę cichego i głośnego czytania, która pozwala mu na zrozumienie tekstu,</p> <p>- wypowiada się w miarę poprawnie językowo i rzeczowo, co świadczy o zrozumieniu przez niego analizowanego zagadnienia,</p> <p>- popełnia liczne błędy jęz.- styl., logiczne i ortograficzne w wypowiedziach</p>	<p>- opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej dla klasy piątej;</p> <p>- w wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad, poprawnościowych w zakresie budowy zdań i ortografii.</p> <p>- w miarę samodzielnie wypowiada się w szkolnych formach pisemnych (opowiadanie odtwórcze, opowiadanie z dialogiem, opis przedmiotu, opis postaci literackiej</p>	<p>- opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową oraz wybrane elementy przewidziane programem nauczania w klasie piątej;</p> <p>- czyta poprawnie, stosując zasady intonacji, i akcentowania.</p> <p>- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia jedynie nieliczne błędy stylistyczne, logiczne i ortograficzne, - potrafi samodzielnie</p>	<p>- opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określony programem nauczania dla klasy piątej;</p> <p>- wypowiada się ustnie i pisemnie całkowicie poprawnie pod względem stylistyczno-językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym,</p> <p>- doskonale potrafi posługiwać się poznanymi w klasie czwartej formami wypowiedzi (opowiadanie odtwórcze, opowiadanie</p>	<p>- opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określony programem nauczania dla klasy piątej; spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</p> <p>- wykonuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z zakresu kształcenia literackiego, językowego oraz z nauki o języku przewidywane w programie nauczania w klasie piątej,</p> <p>- twórczo i samodzielnie rozwija własne</p>

<p>i cichego czytania, nawet w stopniu dopuszczającym, - nie wypowiada się poprawnie pod względem językowym i rzeczowym, popełnia rażące błędy, - w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych.</p>	<p>pisemnych, ale nie przekreślają one wartości pracy i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie. - wykonuje zdania typowe, o niewielkim stopniu trudności, samodzielnie i z pomocą nauczyciela, - rozróżnia części mowy; wskazuje podmiot, orzeczenie i określenia, - odmienia rzeczownik i przymiotnik przez przypadki (proste przykłady), - odmienia czasownik przez osoby, liczby, czasy, - odróżnia zdanie od równoważnika zdania, zdanie pojedyncze od złożonego, - wyróżnia głoski, litery i sylaby w podanym wyrazie, - poprawnie pisze</p>	<p>i rzeczywistej, sprawozdanie, list, zaproszenie, ogłoszenie). - umie zapisać dialog, poprawnie stosuje właściwe znaki interpunkcyjne, - opanował technikę poprawnego czytania i doskonali ją pod względem dykcji, intonacji, akcentowania, - odnajduje w czytanych tekstach fragmenty wskazujące na czas i miejsce akcji; poszukuje odpowiedzi na postawione pytania, - opowiada o zdarzeniach tworzących akcję w utworze, - tworzy bezokoliczniki od czasowników w formie osobowej i odwrotnie,</p>	<p>poprawić większość błędów. - podejmuje próby wypowiedziania się w formach trudniejszych, np. opowiadanie twórcze, opis postaci z elementami charakterystyki, - samodzielnie przekształca tekst ciągły na dialog i odwrotnie, - w swoich wypowiedziach próbuje oceniać i wartościować problemy dot. literatury i kultury, - rozumie podstawową terminologię teatralną, filmową i radiową, - nazywa cechy mitu, legendy, bajki, opowiadania, powieści, - rozumie pojęcie fikcji literackiej, - rozpoznaje</p>	<p>z dialogiem, opis przedmiotu, opis postaci literackiej i rzeczywistej, sprawozdanie, list, zaproszenie, ogłoszenie), - barwnie opisuje postać, stosując porównania, przenośnie, epitety itp. - charakteryzuje postać- zna kryteria charakterystyki, - bezbłędnie układa plan ramowy i szczegółowy lektury oraz plan kompozycyjny własnej wypowiedzi, stosując równoważniki zdań, - swobodnie analizuje treści tekstu, ocenia postępowanie i poglądy bohaterów, - opowiada o zdarzeniach, biorąc pod uwagę różne punkty widzenia, - odróżnia ujęcia</p>	<p>uzdolnienie i zainteresowania, - proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy, - wypowiada się ustnie i pisemnie w sposób bezbłędny, prezentując dojrzałość myślenia, - nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturowej rzeczywistości, - bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i międzyszkolnych, - podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach, - wykazuje ponadprogramowe umiejętności</p>
--	--	--	---	---	--

	<p>wyrazy poznane na lekcjach ortografii, zna podstawowe zasady ortograficzne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -rozdziela czasowniki dokonane i niedokonane, - nazywa przypadki i podaje pytania, na które odpowiadają, - odmienia przez przypadki rzeczownik o typowej odmianie, - rozpoznaje rzeczownik w roli podmiotu i określenia rzeczownika, - odróżnia przyimek od innych części mowy, - rozpoznaje czasownik w roli orzeczenia, wskazuje określania czasownika, - odmienia przymiotnik przez przypadki, - łączy przymiotnik z rzeczownikiem, określa ich formę, - rozpoznaje w zdaniu liczebnik główny i porządkowy, 	<p>w tekście poetyckim epitet, porównanie, przenośnię, uosobienie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie sporządza plan ramowy i szczegółowy, - potrafi wyjaśnić, na czym polega chronologiczny i niechronologiczny układ zdarzeń, - określa czas, przestrzeń i sytuację mówienia w utworze, - określa formę gramatyczną czasowników, - stosuje w zdaniu czasownik w formie osobowej i nieosobowej, - tworzy czasownik dokonany od niedokonanego, wyróżnia część, za pomocą której tworzy ten czasownik, - poprawnie odmienia 	<p>metaforyczne od dosłownych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje motywy wędrownie w utworze, - uczestnicząc w dyskusji, wyraża własny punkt widzenia w jasny i precyzyjny sposób; interpretuje opinie innych dyskutujących osób, - świadomie korzysta z książki jako źródła wiedzy, samodzielnie sporządza notatki, - posługuje się słownictwem charakterystycznym dla języka filmu, teatru, radia, - analizuje utwór liryczny, dostrzega specyfikę języka poetyckiego, - potrafi porównać cechy gatunkowe bajki i baśni, legendy, opowiadania i powieści, - biegle posługuje się 	<p>w zakresie kształcenia literackiego i kulturalnego: dostrzega ironię w tekście poetyckim; analizuje dzieło sztuki, dostrzega specyfikę plastycznych środków wyrazu; czyta ze zrozumieniem tekst poetycki; samodzielnie dokonuje intersemiotycznego przekładu tekstu.</p>
--	--	--	---	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> - rozróżnia zdanie i równoważnik zdania, podaje przykłady typowe, - wpisuje zdanie w podany wykres (na łatwych przykładach), - rozpoznaje zdanie złożone na podstawie liczby orzeczeń, - z podanych zdań pojedynczych tworzy zdania złożone, - dzieli wyraz na głoski, odróżnia samogłoski od spółgłosek, rozróżnia rodzaje głosek, - dzieli wyraz na sylaby. 	<ul style="list-style-type: none"> czasowniki typu: umiem, rozumiem, idę, - wyjaśnia różnice w odmianie podanych rzeczowników, - uzasadnia pisownię rzeczownika, odwołując się do jego odmiany. - w zdaniu wskazuje przyimki i wyrażenia przyimkowe, - tworzy przysłówki od przymiotników, stosuje je w zdaniu i określa ich rolę, - określa formę gramatyczną przymiotnika i rzeczownika, - zastępuje i zapisuje słowem liczebniki w odpowiednim przypadku - poprawnie stosuje liczebniki w zdaniu, - przekształca zdanie pojedyncze na złożone i odwrotnie, 	<ul style="list-style-type: none"> słownikami, - wskazuje różnicę między formą osobową i nieosobową czasownika, między czasownikiem dokonanym a niedokonanym, - zna i stosuje w praktyce zasady pisowni cząstki „by” z czasownikami, - wskazuje podobieństwa oraz różnice między przymiotnikiem i przysłówkiem, - podaje poprawne formy liczebników, - klasyfikuje rodzaje wypowiedzeń, podaje ich przykłady, - wyróżnia w zdaniu związki wyrazowe, - nazywa części zdania, wskazuje sposób ich wyrażania, - z dużą swobodą posługuje się różnymi 	
--	--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none">- określa cechy głoski,- poprawnie akcentuje wyrazy.	<p>wypowiedzeniami złożonymi,</p> <ul style="list-style-type: none">- wskazuje różnice pomiędzy samogłoską i spółgłoską,- umie poprawnie akcentować.	
--	--	--	---	---	--